

ભસ્કાર ગાંધીનગર

પમરાટ

આંખોથી લઈશું કામ, હવે બોલવું નથી; રૂપાણું એક નામ, હવે બોલવું નથી.

ચોવનમાં એક રેશમી સાહસ કર્યું હતું, કેવું મળ્યું ધનામ, હવે બોલવું નથી.

પૂછો ના પ્રીત મોઢી છે કે સસ્તી છે દોસ્તો, ચૂકવી દીધાં છે દામ, હવે બોલવું નથી.

- 'સૈફ' પાલનપુરી

પાથેય

- રમેશ ૬૬૬૨

રેશમી સાહસ એટલે પ્રેમ...

મારા અતિપ્રિય કવિ 'કલાપી' પણ ગજબ છે.....એ કહે છે.. "હર્ષ શું ઈન્દ્રગિમાં ને હર્ષ શું હોત મોતમાં? પ્રેમના રંગોથી જો ના રંગાણું હોત વિશ્વ આ..." વાસ્તવમાં પ્રેમ એક અમોઘ રસાયણ છે...પ્રેમ કરવા માટે કોઈની રજાચિઠી લેવાની જરૂર પડતી નથી..પરમીટથી થાય એ પ્રેમ નથી..ભાવકને સાહજિક મળી જતી પીપરમીટ એટલે પ્રેમ.તમે કવિતા લખો એટલે 'કલાપી' જ કહેવાઓ એવું નથી હોતું..કલાપી તો નશીબદાર હતા જેમને પ્રેયસી અને શબ્દોની નકશી બંને મળ્યાં..પરંતુ 'તમારી પ્રેરણામુર્તિ કોણ?' એવું દરેક કવિને પુછવામાં તરોતાજા કુતૂહલ હોય છે...હકિકતમાં આનો જવાબ એટલો સીધોસાદો નથી હોતો..એનો અર્થ એ પણ નથી કે પ્રેમની અભિપ્રાય જ કવનનો માંડવો બની જાય છે..નવોટાનું રૂદન પણ ઉત્કટ પ્રેમનું સ્પંદન બની જાય છે. પ્રેમ કયાં નથી? વૃદ્ધ માતા ની તરડાચેલી ત્વચાની સાંકળીઓનો સ્પર્શ એ શું પ્રેમ નથી..? એ ભુલકાંઓની ભાવુક આંખ છે..કોઈ ચાચાવર પક્ષીની પાંખ છે..એ આકાશની અસીમતા છે..માશૂકાના ગાલની લાલી છે..એનો રંગ ગેરુઓ છે કે એમાં શ્રદ્ધાની રંગપુરણી છે? એ વડિલનું વ્હાલ પણ હોઈ શકે..ને ટાબરિયાંની ધમાલ પણ હોઈ શકે..એ કોઈ મુઠાનો મનસુબો છે..કે નાના દિયરીયાને રોમાંચ કરાવતા ભાભીના હાથની મહેદીની ડિઝાઇન? ઘણાને માટે એ પરમેશ્વર છે..તો કોઈકનો તારવ્યર છે..પ્રેમ એ પામવાનો હોય કે વિસ્તારવાનો ?,એ સમજાઈમાં જ જીવનસાર છે.અભિવ્યક્ત થાય એ સ્નેહ કે અવ્યક્ત રહીને ટપકયા કરે એ..પ્રેમ? એ હિંસક હોઈ શકે? મીરાંના હૃદયને વાગતી કટારી કેટલી નજાકતથી હિંસા કરી જાય છે એની અનુભૂતિ કરવા આપણે ઘેલા બનવું પડે..હાપણથી એ દૂર ભાગે છે..ધશારાથી આત્મીય થઈ જાય છે.. "ઘાયલ" એટલે જ કહે છે 'ધશારોય કેવો મભમ થઈ ગયો છે.. અગમ થઈ ગયો છે,નિગમ થઈ ગયો છે.' પ્રેમ અવ્યાખ્યાયિત છે..છતાં એની હજારો પ્રતો છે..હકિકતો છે..ખરેખર તો કોઈકને ચાહવું, એટલે ઈશ્વર તરફ ચાલવું..પામવું એટલે વ્યાપ્તિ પરિતૂમી નહીં....!

રામનો ડર રાખીને ચાલો, કોઈનાથી બીવાપણું નહીં રહે

નબળા શરીર માટે ટોનિકની જરૂર છે તેમ નબળા મન માટે રામનામની જરૂર છે. ગાંધીજી કહેતા કે સત્ય, અહિંસા અને બ્રહ્મચર્યના સંપૂર્ણપણે આચરણ કરવા માટે રામનામ જ સર્વોત્તમ છે. રામનામમાં અમોઘ શક્તિ છે જે આપણા શરીરને ઊર્ધ્વગામી ગતિ આપે છે. કબીર કહે છે કે મારી પાસે રામ નામનો આધાર છે. જે મને જિવાડશે અને મને જિવાડનારો રામ જ આવી પાસે છે તો મરવાનું શું? "સુત મરે, અજપા મરે,અનહ હુ મરિ જાય; રામ સનેહી ના મરે, કહ કબીર સમુજાય" રામ એ દશરથપુત્ર જ નહીં, પણ જગત્પિતા પરમેશ્વર છે. રામ કરતાં રામનામ મોટું છે. રામનામમાં જ બધું આવી જાય છે. તે આત્મસંયમમાં મદદરૂપ થાય છે. રામનામ ગાંધીજીને ગળથુંથીમાં મળ્યું અને તેથી જ તેઓ કહેતાં કે "રામનામ લઈ ને જ ભયમુક્ત થઈ શકાય". અનેક વિકટ પ્રસંગોમાં તે રક્ષક થઈ પડે છે. મોઢેથી રામનામ બોલવું એ શ્રેષ્ઠ છે. જિહ્વાથી બોલાયેલું તે હૃદયમાં ઉતરે છે. રામ રટણ જેને હૃદયસ્થ થયેલ છે તેને ઉચ્ચારણની આવશ્યકતા હોતી નથી. તે તો હૃદયમાં નિરંતર ગુંજ્યા કરે છે અને તે કદી અવિચારી પગલું ભરતા નથી. માનવીએ પોતાના સંકલ્પોને પ્રેરણા આપવા રામનામનું રટણ યંત્રવત ન બનાવતાં વિચારપૂર્વકનું હોવું જોઈએ. માનવીએ પોતાના સંકલ્પોને પ્રેરણા આપવા રામનામનું રટણ યંત્રવત કરવાની જગ્યાએ વિચારપૂર્વકનું હોવું જોઈએ. અંગ્રેજ કવિ મિલ્ટન કહે છે કે 'માનવીનું મન ચાહે તો નરકને સ્વર્ગ ને સ્વર્ગને નરક કરી શકે છે.' પણ રામનામ એ આત્મચુક્રી માટે છે અને તેથી જ રામનામ લેનારા મનમાં ખરાબ વિચારો આવતા નથી. જેના હૃદયમાં જ્યારે રામનામ અંકિત થાય ત્યારથી તેનું જીવન શરૂ થાય છે અને છેવટે તે દિલમાં જડાઈ જાય છે પરીણામે ઈશ્વરની એવી કૃપાના અધિકારી થવાય છે કે આપણું શરીર, મન અને આત્મા સંપૂર્ણપણે નીકળી રહે છે અને મન, કર્મ અને વચનથી કોઈ ને દુઃખ કે ઈજા પહોંચે તેવો વ્યવહાર નથી કરતો. બીજાના દુઃખોનું નિવારણ કરવાને ખાતર જાતે દુઃખ સહન કરવાનો તેના જીવનનો એક ભાગ બની જાય છે અને જીવન શાશ્વત શાંતિથી ભરાઈ જાય છે. જે દિલથી રામનું રટણ કરે છે તેના માટે તપ, મંત્ર, સંયમ, તંત્ર, યોગ, પૂજા બધું નામ માત્રનું રહે છે. જાતને પ્રભુમાં ઓગાળી દેવામાં આવે, પોતાને હરિને નામે વેચી નાખવામાં આવે ત્યારે જ નરસેયો હરિને મટુકીમાં ઘાલી વેચવા નીકળી શકે અને નેના તેના મોલ કરી શકે. 'માઈ મેં તો ગોવિંદ લીનો મોલ, કોઈ કહે હલકી, કોઈ કહે ભારી, લિયો તરાજૂ તોલ, કોઈ કહે સોહગો, કોઈ કહે મોહગો, લિયો હીરો સૂં તોલ.' આપણે રામ, કૃષ્ણ, ઈશુ, અલ્લાહના ભૌતિક શરીરની પૂજા કરીએ છીએ, રામનામ છાપેલા વસ્ત્રો શરીર ઉપર પહેરીએ છીએ, એ પ્રમાણે નામ રાખીએ છીએ. આ બધું તો ઠીક છે પણ સાચું તો અંતરપ્રેરણાથી નીકળેલું રામનું નામ જ રામબાણ થઈ શકે. જ્યારે દ્રોપદી ચિર પુરવા ભીષ્મ, દ્રોણાચાર્ય, પાંડવો, ધૃતરાષ્ટ્રને વિનવે છે પણ દુઃશાસન જેવા શૈતાન સામે આ નિઃસહાય દ્રોપદીને કોઈ બચાવી શકતું નથી ત્યારે સુરદાસે કહ્યું છે તેમ: "સુનેરી મૈને નિર્બલ કે બલ રામ" દ્રોપદી કૃષ્ણને સંપૂર્ણ સમર્પિત થઈ પુકારે છે.. હે...ગોવિંદ...હે ગોવિંદ અને ત્યાં જ પ્રભુકૃપા. ઈશ્વરદાસજી હરિરસના એક દુહામાં કહે છે કે વિભીષણને લંકા ફક્ત રામ નામના જાપથી જ મળી હતી. "દાખે ઈશ્વરદાસ યો, કટક નહોણાં કીધ; 'રામ રામ' રટતાં થકાં, લંક વિભીષણ લીધ." (વિભીષણ સૈન્ય ભેગું કરી લંકા નહોતી લીધી પણ રામ રામના રટણ થકી લંકા લીધી હતી.) પવિત્ર લોકોના હૃદયમાં સદાય વસે છે તેવો રામનામનો મંત્ર તુલસીદાસે રામાયણમાં આપણને આપ્યો છે. રામનામ એવા લોકો માટે નથી કે જે હંમેશા એવી ઈચ્છા રાખીને બેઠા હોય છે કે સંકટના સમયે ઈશ્વર આપણને બચાવી લેશે. પણ એ તો એવા માટે છે જે ઈશ્વરથી ડરીને ચાલે છે. રામનો ડર રાખીને ચાલો, તો જગતમાં રાજા કે રંક, કોઈનાથી બીવાપણું નહીં રહે. રામનામને હૃદયસ્થ કરવા માટે અંદર ને બહાર સત્ય,પ્રામાણિકતાઅને શુદ્ધિના ગુણ કેળવી ધીરજ ધરવાની જરૂર છે. તેમાં યુગના યુગ પણ વહી જાય એવું પણ બને પણ મહેનત કરવા જેવી છે. બાકી આખરનું ફળ તો ઈશ્વરની કૃપા પર અવલંબે છે. દેહ ધારણ કરવાનું ઉત્તમ ફળ એટલે રામનામ લેવું તે સમજાવતાં ભક્તવર ઈશ્વરદાસજી કહે છે આવો શ્રેષ્ઠ માનવ અવતાર મળ્યો હોય ત્યારે શું કરવું જોઈએ: "ભાગ્ય બડા તો રામ ભજ, ભખત બડા કહ્યું દેહ; અકલ બડી ઉપકાર કર, દેહ ધર્યાં ફળ એહ." રામનામની અમૂલ્ય મૂડી જમા કરાવવા અને તેનો લાભ આલોક તેમજ પરલોકમાં પણ મળે તે માટે પ્રયાગરાજ ખાતે વિશ્વની સૌથી મોટી અને અનોખી રામનામ બેંક ખોલવામાં આવી છે. આ બેંકમાં ખાતું ઓનલાઈન અને ઓફલાઈન બંને મોડમાં ખોલી શકાય છે. જેમાં રામ નામ લખી જમા કરાવવાનું હોય છે. આ બેંકમાં અત્યાર સુધીમાં લાખો લોકોએ પોતાના ખાતા ખોલાવ્યા છે. એટલું જ નહીં દર વર્ષે માઘ મેળામાં વધુ રામ નામ લખનારાઓને આ બેંક દ્વારા સન્માનિત કરવામાં આવે છે. રામનું નામ લખનારે તમભોજ એટલે લક્ષણ, ડુંગળી, માંસ, માછલીનું સેવન ન કરવું અને ખોટું ન બોલવાના નિયમો પાળવાના હોય છે. (મો.)૪૨૮૨ ૧૮૦૩૧

ઉજળો વારસો
સતીપ ચારણ
sscharan_aaa@yahoo.co.in

ઉર્મિની એકાદ સિસોટીથી ઉપડી જતી સ્નેહની ગાડી....!

ગમવાનું કોઈ ચોક્કસ ગણિત હોતું નથી.પ્રેમ કદાચ પ્રથમ નજરનો હોઈ શકે પણ ગમવાની બાબતમાં થોડીક અલગ વાત છે.આપણે ઈચ્છીએ તો કોઈપણ ચીજને પ્રયત્નપૂર્વક મનગમતી કરી શકીએ છીએ.ગમવાની બાબત માણસના અભિગમ ઉપર આધારિત હોય છે.આપણા એક ગુજરાતી કવિ કહે છે કે જગતમાં એકેકય એવું ફુલ નથી કે જે મને હો ના ગમ્યું ! આ હકીકત માત્ર પુષ્પને તમામ ચીજોને લાગુ પડે છે.

કોઈ પ્રશ્ન કરે કે માણસને સૌથી વધારે શું ગમે ? તો એનો જવાબ એ હોઈ શકે કે માણસની સૌથી પહેલી પસંદ એ પોતે જ હોય છે ! આપણને સહુને આપનું પોતાનો જ દેખાવ ગુણ કે વિચારો ગમતા રહે છે એ એટલી હદ સુધી કે ઘણા માણસો તો માનસિક રોગની કક્ષાએ પહોંચી જાય છે.એક રાજકુમારની વાર્તામાં આવતું એમ એને પોતાનો ચહેરો એટલો ગમતો કે એ અખોદિવસ એક તળાવના સ્વચ્છ જગતમાં પોતાનું પ્રતિબિંબ જોવા કરતો..એના ઉપરથી શબ્દ આવ્યો "નાર્સિસમ"..!પોતાના જ પ્રેમમાં પડવાની આ બિમારી થોડા ઘણા અંશે તમામ લોકોના જોવા મળે છે.

સામાન્ય રીતે આપણે સહુ એવું માનીએ છીએ કે માણસને સુંદર દેખાવ સુખ સગવડો કે પ્રસિધ્ધિ ગમતાં હોય છે.કેટલાકને પોતાની પ્રશંસા ગમતી રહે છે.ઘણાને નામના કમાઈ જવાનો ગજબ મોહ હોય છે.એશઆરામ એ બધાને ગમતી વાત છે.આપણા સહુના પ્રયત્નો પણ એ જ દિશામાં થતા રહે છે.આ હકીકત હોવા છતાં માણસ પોતાનો કમ્પર્ટ ઝોન ત્યાગીને અવનવાં સાહસ કરતો રહે છે એ પણ આશ્ચર્યજનક બાબત છે..જોખમી સ્પર્ધાઓ એડવેન્ચર્સ નવાં સાહસ કે રખડપટ્ટી એ પણ ઘણાને માટે આનંદદાયક બની જાય છે..કેટલાકને પ્રચલિત સુખની ફોર્મ્યુલાથી જ સંતોષ થઈ જાય છે પણ ઘણા એવા હોય છે કે એમને ખતરાથી ખેલવામાં જ ખરી મજા આવતી હોય છે.

આપણી નજર સામે દરેક ક્ષેત્રના સફળ અને નિવેડેલા માણસો એક નકશાની માફક ફેલાયેલા હોય છે.આપણે લતા મંગેશકર જેવા ગાયક થવું છે.ધોની જેવા ક્રિકેટર થવાની ઈચ્છા હોય છે કે વિવેકાનંદ જેવા જગપ્રસિદ્ધ વ્યક્તિ થવું હોય છે પણ ઈશ્વરે આવી શક્તિઓ અમુક લોકોમાં જ મૂકી હોય છે..ગમતું ના થવાય તો ગમતાની એકાદ ઝલક આપણે ધારીએ તો મેળવી જ શકીએ.માણસ દેખાવડો ના હોય તો મળતાવડો હોઈ શકે..આપણું ગળું મીઠાશ ના ધરાવતું હોય તો પણ આપણે કદાચ સારા ગીતો લખી શકતા હોઈએ.આપણે વર્લ્ડ ક્લાસ ક્રિકેટર ના બની શકીએ પણ નાની કક્ષાની સ્પર્ધામાં નામ કાઢીને પણ ઘણા બધા લોકોનું મનોરંજન કરી શકીએ.ઘણા માણસો ખુમારીથી કહે છે એમ "હમ કાલે હૈ તો કયા..દિલવાલે હૈ !"...કહેવાય છે કે માણસનું સાચું સૌંદર્ય એના આત્મામાં છુપાયેલું હોય છે..કોઈની સાથે આત્મીય બનીને વાત કરીએ ત્યારે જ એની છુપી સુંદરતા પ્રગટતી હોય છે.

ઘણીવાર આપણે આપણી પોતાની વાતમાં એટલા બધા મક્કમ હોઈએ છીએ કે સામેની વ્યક્તિની સારી બાબત જોઈ શકતા જ નથી..કોઈકની સાપને પામવા આપણે એની સાથે સદ્ભાવથી વેશ આવવું પડે છે.પહેલી નજરે જ જે માણસ સાથે આપણી અનબન થઈ જાય એ આપણા અણગમનારો ભોગ બની જાય છે..ગમવાના ગણિતની ફોર્મ્યુલા અલગઅલગ હોય છે.જે માણસ નિખાલસ હોય કે સરળ હોય એને બધું જ સરસ લાગતું હોય છે ઘણા એવા હોય છે કે એ લોકો સતત સામેની વ્યક્તિની કદરૂપી સાઈડને જ સતત જોતા રહે છે..એ લોકો પાણીમાંથી તો ઠીક ઘણીવાર દૂધમાંથી પણ પાંચા કાઢતા રહે છે..તમે

કોઈને ગમાડો અથવા કોઈ ચીજને પ્રેમ કરો એટલે એક જાદુ થયો હોય છે..એ વખતે સામેની ચીજ કે વ્યક્તિની સૌથી સારી બાબત પ્રગટ થઈ જાય છે..અને એ પછી એકમેક માટેનો સ્નેહ આપોઆપ પ્રસ્થાપિત થઈ જાય છે.. "કલાપી" એ કદાચ એટલે જ કહ્યું છે કે "સૌંદર્ય પામતાં પહેલાં સૌંદર્ય બનવું પડે ! " આ બાબત ગમા અણગમા માટે પણ એટલી જ સાચી છે !

આપણા વૈભવમાં શું હોવું જોઈએ? એવો કોઈ પ્રશ્ન કરે તો મોટાભાગના લોકોનો જવાબ એકસરખો જ આવે..ધન દોલત કિર્તી કે નામના આ બધા સર્વ સામાન્ય માપદંડ હોય છે આપણા ઉમંગના..અને એવી પ્રાપ્તિમાં જ આપણે છલકાઈ જતા હોઈએ છીએ..આપણે એ ભૂલી જોઈએ છીએ કે ખરેખર આપણી પાસે કેવી અજાયબ સંપત્તિ હોય છે..હમણાં કોરોનાનો જે સમય આપણે પસાર કર્યો એમાં આપણે એ જોઈ લીધું કે આપણી આ દુન્યવી દોલત કેટલી અસરકારક હોય છે..માણસને શાની જરૂર હોય છે ? જીવવા માટે સોનું ચાંદી કે નગદ નોટો નહીં ઓક્સિજનનો અવિરત પ્રવાહ જરૂરી હોય છે..મક્કમાં મળી જતો પ્રાણવાયુ કેટલો કિંમતી હોય છે એવો સાક્ષાત્કાર આપણે કરી લીધો..મક્કમ મન અને પ્રબળ ઈચ્છાશક્તિ આ બધાની સામે કારગત નીવડી છે..આપણી ભીતર આ બધું સહજ પડેલું હોય છે એનો આપણને અંદાજ પણ નથી હોતો..માણસ ઉછીનાં નાણા કોઈકની પાસેથી મેળવી શકે પણ ઉછીના ધ્યાસ કદી ના મળી શકે !

આપણી આસપાસ એક અજાયબ તંતુ હોય છે.જે આપણને એકમેકથી જોડી રાખે છે..કેટલાંક બંધન એ ફકત આપણને જકડી જ રાખે એવાં નથી હોતાં..ઘણીવાર તો બંધન એ જ સુકિત માટેનો રસ્તો બની જાય છે..જગતની આવી સુખ વાતો સામાન્ય રીતે આપણે જોઈ શકતા નથી.કોઈ કવિ કે કોઈ વિચારક જ્યારે આપણને આવી અજાયબીથી અલગ કરાવે છે ત્યારે આપણી અંદર એક નવો ઉઘાડ થઈ જતો રહે છે..મારો હાથ ઝાલીને લઈ જશે મુજ શનુઓ જ સ્વજન સુધી એમ કહેવામાં આપણે દેખીતી રીતે જેને અડચણરૂપ માનતા હોઈએ એ અવરોધોવગર આપણને છેવટે તો કોઈ મુકામ સુધી લઈ જતા હોય છે એવા ભાવનું આલેખન છે..

આપણી ભીતર કેટલું ભરેલું પડ્યું હોય છે..જગતની સર્વ કડીઓમાં સ્નેહની કડી સૌથી વડી હોય છે..આપણા હૃદયતળમાં સ્નેહનું ખળખળ ઝરણું સંદેવ વહેતું હોય છે..આપણે એમાં ફૂંકી મારી શકતા નથી..ક્યારેય એનો અનુભવ કરતા નથી. સ્નેહની સરવાણીઓ ક્યારેય સુકાઈ જતી નથી બસ એ ધરબાઈ જતી હોય છે..પ્રેમ અને બસ પ્રેમ ચોરસ છવાયેલો હોય છે. આપણે એને વ્યક્ત થવા માટેનું પ્રયોજન શોધવું પડે છે..પ્રેમ માટે પ્રયોજનથી વધીને બીજું કોઈ પ્લેટફોર્મ હોતું નથી..એ પ્લેટફોર્મ ઉપર સ્નેહની ગાડી સહજ ગતિ પકડી લેતી હોય છે..આપણે એને ઉર્મિની એકાદ સિસોટીથી આધારવાની હોય છે..

એક તાલાવેલી એ સ્નેહ માટેની પાયાની તરત હોય છે..એની પ્યાસ માણસને તલ્લીનતા તરફ દોરી જાય છે..એ એક ગૂઢ અનુભૂતિ બની રહે છે...એવા કોઈ રહસ્યને પામવા સમાધી લગાવવી પડે છે..આપણે એ માટે કોઈ સ્થળ કે તપોબની તલાશમાં અટવાતા રહીએ છીએ..આપણી આ ઉંદર તરફ સ્નેહ શોધખોળ કરે તો આપોઆપ સમાધિ લાગી જાય એવું તપોવન અનાયાસ મળી જતું હોય છે...આટલી ઝડપથી આ અવસ્થાએ પહોંચવા માટેનો ભીતરનો ભવ્ય માર્ગ છોડીને આપણે બહારના અફાટ પ્રદેશમાં અટવાતા રહીએ છીએ એ પણ એક આશ્ચર્ય છે.

સામાહિક રાશિફળ

(તા. ૧૨-૦૨-૨૩ થી તા. ૧૮-૦૨-૨૩)

૧. મેષ રાશિ (અ.લ.ઈ.) આ સપ્તાહ આપે આરોગ્યની કાળજી રાખવી પડશે. માનસિક સ્થિતિ સુધારવી પડશે. આપના ધંધા વ્યવસાયમાં સફળ અને સુખ હોય છે. જો કે લાભો પ્રાપ્ત થવામાં વિલંબ થાય. દાંપત્યજીવન સુખમટ રહેશે. યાત્રાઓ થાય. મુસાફરીમાં ધ્યાન રાખવું. ધાર્મિક કાર્યોમાં ભર્ય વધુ થાય. કુટુંબ માટે લાગણી થાય. ધનની લાલસા રહે. વાણીમાં ઉત્તમ. વિદ્યાર્થી માટે શુભફળ પ્રાપ્ત થાય. નોકરીયાત માટે સમય અનુકૂળ છે. સંતાન અંગે શુભ. સ્ત્રીઓ માટે અનુકૂળ સમય.
૨. વૃષભ રાશિ (બ.વ.ઉ.) આ સપ્તાહ આપના પરાક્રમમાં વધારો થાય. આરોગ્ય સારું રહે. જો કે નાણાંકીય વ્યય થશે. માનસિક વ્યથના રહે. હટીલું વલણ ન રાખવું. સમયનો સદુપયોગ કરવો. અવનવા સ્રોત દ્વારા નાણા મળશે. ધરની ઘણી પરિસ્થિતિ વાર્તાલાપથી ઉકલશે. કારકિર્દી પર નકારાત્મક અસર ન થાય તે જોવું. ઉચ્ચ શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થી માટે વિચારી શકાય. નોકરીયાત માટે પ્રમોશન મળી શકે. નસીબ સાથ આપે. દુર્ગા ચાલીસા પાઠ કરશો.
૩. મિથુન રાશિ (ક. ઇ. ઘ.) સ્વાસ્થ્ય સામાન્ય કરતાં વધુ સારું રહે. સાચી રીતભાત અપનાવો. ભવિષ્યમાં થોડી મુશ્કેલીઓ આવી શકે છે. નાણાંકીય આકસ્મિક લાભ કે અચાનક પૈસા પ્રાપ્ત થાય. આર્થિક સ્થિતિ મજબૂત થશે. સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ વધશે. કારકિર્દીમાં વધારો થાય. વિદ્યાર્થીઓ માટે સમય પ્રતિકૂળ રહેશે. ધંધા વ્યવસાયમાં સમય શુભભવ આપશે. આદિત્યહૃદય પાઠ કરવો.
૪. કર્ક રાશિ (ડ.હ.) આ સપ્તાહ કષ્ટદાયી બની શકે છે. નાણાંકીય બાબતે ખોટું રોકાણ ન થાય તે જોવું. નુકશાન થશે. આર્થિક દૃષ્ટિએ દેવું હોવું થાય. ધંધા વ્યવસાયમાં થોભો અને રાહ જુઓ. કૌટુંબિક દૃષ્ટિએ વધારે આલોચ-સંબંધ થાય. સ્વાસ્થ્ય જંગમ મિલકત નવા આયોજન ન કરવા. સંતાન બાબતે સારું રહેશે. વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રશ્નપત્રના જવાબ લખવામાં અડચણ. માટે વધુ મહેનત ઝિંદાબાદ. સ્ત્રીઓ માટે તકલીફ આવી શકે. નોકરીયાત માટે બદલી થઈ શકે. શિવ ઉપાસના કરશો.
૫. સિંહ રાશિ (મ.ટ.) આ સપ્તાહ તમારા જીવનમાં મોટા ફેરફાર આવી શકે છે. તમારી જાતને સકારાત્મકતા તરફ વાળશો. આ સપ્તાહ તમને આર્થિક લાભની પ્રાપ્તિ થાય. ધંધામાં ભાગીદારી હોયતો સાવચેતી રાખવી. દાંપત્ય જીવનમાં ખતરાગ ઊભો થાય. વરિષ્ઠ અધિકારી સાથે સુમેળ રાખવો. વિદ્યાર્થીઓ માટે ફળદાયી સમય છે. સ્ત્રી વર્ગ માટે શારિરિક સુખાકારી ઓછી. શેરસંક્રાના કામ થઈ શકે. કૌટુંબિક ભૈત્રે સારું.
૬. કન્યા રાશિ (પ.ઠ.ણ.) આ સપ્તાહ આપ આધ્યાત્મિક કાર્યોમાં રસ લેશો. કૌટુંબિક સભ્યો પણ ધાર્મિક કાર્યોમાં સહયોગ કરશે. મકાન વાહન વગેરે અંગે નવું આયોજન કરી શકો. આરોગ્ય બાબતે કાળજી લેવી. યોગ્ય ખોરાક લેવો. નાની મોટી યાત્રા થાય. સંતાનની પ્રગતિથી આનંદ થાય. દાંપત્યજીવનમાં વિવાદિત બાબતો અંગે ધ્યાન ન આપવું. ધંધા વ્યવસાયમાં નવીનતા, વિદ્યાર્થી માટે સમય શુભ છે. નોકરીયાત માટે આકસ્મિક કોઈ અડચણ આવી શકે છે.

૭. તુલા રાશિ (ર.ત.) આ સપ્તાહ તમો પ્રવૃત્તિમાં મસ્ત રહેશો તો જીવનમાં નવીનતા આપશે. જાતને સ્વસ્થ રાખવા આ બાબત મદદ કરશે. સંપત્તિમાં વધારો થાય. સહકારીય આવક ઊભી થઈ શકે. પ્રગતિજનક સમય છે. દાંપત્ય જીવનના વિવાદ દૂર થશે. કળા હશે તો કારકિર્દીમાં વધારો થશે. વિદ્યાર્થીઓએ અભ્યાસમાં રૂચિ વધારવી પડશે. દાંપત્ય જીવનના વિવાદ ઊભા થાય. નાની યાત્રા થાય. મકાન અંગેનું પ્રશ્નનું નિરાકરણ આવે. નોકરીમાં પ્રગતિ થાય. પ્રમોશન મળે. દુર્ગા ચાલીસા પાઠ કરવો.
૮. વૃશ્ચિક રાશિ (ન.ય.) આ સપ્તાહ આરોગ્યની સુખાકારી માટે વિટામીન યુક્ત ખોરાક લેવો. આરોગ્યની કાળજી રાખવી. આકસ્મિક બિમારી આવી શકે છે. સ્વાસ્થ્ય જંગમ મિલકત અંગે વિચારી શકો. જરૂરવેટો ખરીદવા નહિ. સંતાન અંગે પ્રશ્નો ઊભા થાય.સ્ત્રીઓને સ્વાસ્થ્ય પ્રશ્નો ઊભો થાય. ભાઈભાડું સહકાર આપે. નવીન કાર્ય થાય. દાંપત્યજીવન સુખપુર રહે. ધાર્મિક કાર્ય કરવા દાનધર્મ કરવા. વિદ્યાર્થીઓને ખૂબ જ સારું ધ્યાનું પરિણામ મળે.
૯. આ સપ્તાહ સ્વાસ્થ્ય સુધરશે, કૌટુંબિક પ્રશ્નોથી નાણાંકીય કે સંપત્તિ બાબતે વિવાદથાય. જે કે આવકના સ્રોત ખુલશે. નાની યાત્રાઓ થાય. મકાન વાહન ખરીદી કરી શકો. રક્તવિષકારથી કોઈ રોગ લાગુ પડી શકે. કાળજી લેવી, શેરશક્ટીથી દૂર રહેવું. માતાના આરિવાદ પ્રાપ્ત કરવા. દાંપત્ય જીવન સુખમય રહેશે. વિદ્યાર્થીઓ માટે નવાઈ પમાડે તેવું પરિણામ મળે. નોકરીમાં બદલી થઈ શકે. હનુમાનજીની ઉપાસના કરવી.
૧૦. મકર રાશિ (ખ.જ.) આ સપ્તાહ તમારો આત્મવિશ્વાસ વધુ પ્રબળ બનશે. કૌટુંબિક પ્રશ્નો સાથે મળી નિરાકરણ લાવી ઉકેલવા. દરેક સમસ્યાનું નિરાકરણ આવતું જણાશે. આવકમાં વૃદ્ધિ અટકશે. ભાઈભાડુંનો સહકાર મળે. નાની યાત્રા થાય. મકાન,સંપત્તિના પ્રશ્નો ઉદ્ભવે. સંતાનને વિદ્યાભ્યાસમાં સફળતા મળે. ધંધા-વ્યવસાયમાં નવું આયોજન થાય. સ્ત્રી વર્ગને સામાન્ય, વિદ્યાર્થી માટે ધ્યાનું પરિણામ મળે. શનિ ઉપાસના કરવી.
૧૧. કુંભ રાશિ (ગ, શ, ષ, સ) આ સપ્તાહ આર્થિક દૃષ્ટિએ સમય શુભ છે. વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્તિ થાય. જો નોકરી હોય તો બઠતી મળી કે બદલી થાય. સ્વાસ્થ્ય જંગમ મિલકતમાં ફેરફાર કરવા નહિ. જૂની સંપત્તિ નીકળી શકે. સંતાન લગ્નમાં વિલંબ થાય. ભાગ્ય બદલાશે. સમયનો લાભ લઈ શકો. જો કે નિરાશ હતાશા રહેશે. વિદ્યાર્થી માટે નીચલી કક્ષાવાળાઓને પરિણામ સારું મળશે. સ્ત્રીઓ નકારાત્મકતામાંથી બચવું. આર્થિક સામાજિક લાભ મળશે.
૧૨. મીન રાશિ (દ.ચ.ઝ.ચ.) આ સપ્તાહ યાત્રાઓ થાય. આપની ભાગ્યવૃદ્ધિ થવાની છે. સાથે ધંધા-વ્યવસાયમાં પણ સમય સાથ આપશે. આર્થિક-સામાજિક તથા મિત્રોનો લાભ પ્રાપ્ત થશે. ધાર્મિક કાર્યોમાં સમય પસાર થાય. જો કે આવક અંગે ધીમી ગતિ જોવા મળે. ભાઈભાડુંનો સહકાર - ટકો મળશે. શેરદી ઉધરસ ખાસી રોગોથી સંભાળવું. સ્ત્રી વર્ગને માટે ખુશીના સમાચાર મળે. વિદ્યાર્થીઓ માટે શુભ સમાચાર આવે. નોકરીયાતો કાયદાકીય ચુંગાલમાં ન ફસાવાય તે જોવું. દાન ધર્મ કરવા. મો. ૯૮૨૪૬૭૪૩૫

જયોતિષચાર્ય
વિષ્ણુભાઈ વૈષ્ણવ

મોઢાનું કેન્સર : કારણો, નિદાન તથા સારવાર

થોડા સમય પહેલા અમારા ક્લિનિકમાં એક બહેન ચેકઅપ કરાવવા માટે આવ્યા હતા. તેમનું ચેકઅપ કરતા માલુમ પડ્યું કે તેમને ડાબા ગાલમાં ચાંદુ પડ્યું હતું. જે રુઝાતું ન હતું. આ સમસ્યા એમને દર થોડા સમયમાં વિકસતી હતી. તેમને ગાલ ચાલવવામાં આવી જાય અને ત્યાં થોડા દિવસ દુઃખાવો અને બળતરાની સમસ્યા રહેતી હતી, પરંતુ તેમણે તેની ઉપર બહુ ધ્યાન આપ્યું ન હતું. મહિનાઓ - વર્ષો વીતતા ત્યાં ચામડીનો એક લમ્પ બનીગયો હતો. પરંતુ આ વખતે તેમને ચાંદુ પડ્યું હતું જે રુઝાતું ન હતું. તેથી તેઓ આ વખતે ગંભીર બનીને ચેકઅપ કરાવવા આવી રુઝાયા.

ક્લિનિકલ, એક્સ રે અને બાયોપ્સી રિપોર્ટ કરાવ્યા બાદ કેન્સર ન હતું એ નિદાન આવ્યા બાદ દર્દી, તેમના પરિવારજનો તથા અમે સ